

# Test pierwszości Solovaya-Strassena.

Projekt z przedmiotu PTKB.

Michał Aniserowicz

## 1 Opis zadania

Celem projektu jest zaimplementowanie probabilistycznego testu pierwszości Solovaya-Strassena.

## 2 Teoria

Probabilistyczny test pierwszości Solovaya-Strassena został opracowany przez Roberta M. Solovaya i Volkera Strassena. Określa on, czy dana liczba jest liczbą złożoną czy prawdopodobnie pierwszą.

Podstawową wykorzystywaną przez niego własnością jest wykazany przez Eulera fakt, że dla każdej liczby pierwszej  $p$  i dowolnej liczby naturalnej  $a$ , zachodzi:

$$a^{(p-1)/2} \equiv \left(\frac{a}{p}\right) \pmod{p},$$

gdzie  $\left(\frac{a}{p}\right)$  jest symbolem Legendre'a.

### 2.1 Symbol Legendre'a

Symbol Legendre'a to funkcja  $\left(\frac{a}{p}\right)$  zdefiniowana następująco:

$$\left(\frac{a}{p}\right) = \begin{cases} 0 & , \text{ jeśli } a \equiv 0 \pmod{p} \\ 1 & , \text{ jeśli istnieje takie } b, \text{ że } b^2 = a \pmod{p} \\ -1 & , \text{ jeśli nie istnieje żadne } b \text{ takie że } b^2 = a \pmod{p} \end{cases},$$

gdzie  $p$  jest liczbą pierwszą większą od 2.

W teście Solovaya-Strassena użyto uogólnienia symbolu Legendre'a - symbolu Jacobiego.

### 2.2 Symbol Jacobiego

Symbol Jacobiego jest uogólnieniem symbolu Legendre'a na liczby nieparzyste (niekoniecznie pierwsze). Jeśli rozkład liczby  $n$  na czynniki pierwsze to:

$$p_1^{c_1} p_2^{c_2} \cdots p_k^{c_k},$$

to symbol Jacobiego jest równy przez symbol Legendre'a:

$$\left(\frac{a}{n}\right) = \left(\frac{a}{p_1}\right)^{c_1} \left(\frac{a}{p_2}\right)^{c_2} \cdots \left(\frac{a}{p_k}\right)^{c_k}.$$

Można zauważyć, że jeśli  $n$  jest pierwsze, symbol Jacobiego jest równy symbolowi Legendre'a.

### 2.3 Algorytm

Sprawdzenie, czy dana liczba naturalna  $n$  jest pierwsza, odbywa się poprzez sprawdzenie, czy dla różnych wartości liczby naturalnej  $a$  ( $1 < a < n$ ) spełniona jest kongruencja:

$$\left(\frac{a}{n}\right) \equiv a^{(n-1)/2} \pmod{n}.$$

Jeśli dla którejkolwiek wartości  $a$  powyższa kongruencja nie jest spełniona, to liczba  $p$  jest liczbą złożoną - wartość symbolu Jacobiego dla pary liczb  $(n, a)$  nie jest równa wartości symbolu Legendre'a dla tej pary (patrz Sekcja 2.2).

Kroki algorytmu są następujące:

1. Pobierz parametry wejściowe:  $n$  i  $k$ .
2. Powtórz  $k$  razy:
  - (a) Wybierz losowo  $a$  ( $1 < a < n$ );
  - (b) Oblicz  $x \leftarrow \left(\frac{a}{n}\right)$ ;
  - (c) Jeśli  $x = 0$  lub  $x \neq a^{(n-1)/2} \pmod{n}$ , zwróć: **złożona**.
3. Zwróć: **prawdopodobnie pierwsza**.

Prawdopodobieństwo zwrócenia błędnego wyniku (tzn. zwrócenia **prawdopodobnie pierwsza** dla liczby złożonej) wynosi  $2^{-k}$ .

### 3 Implementacja

Aplikację implementującą test Solovaya-Strassena napisano w języku C# (platforma .NET). Kod źródłowy programu wraz komentarzami zawiera Załącznik A.

Aplikacja została podzielona na następujące moduły:

- `SolovayStrassen.Logic` - implementuje algorytm. Zawiera klasy: `SolovayStrassenAlgorithm` i `JacobiAlgorithm`.
- `SolovayStrassen.Logic.Tests` - zawiera testy jednostkowe algorytmu (klasy: `PrimeNumberTests` i `ComplexNumberTests`).
- `SolovayStrassen.Console` - punkt wejścia programu. Pobiera parametry wiersza poleceń ( $n$  i  $k$ ) i wywołuje algorytm.

Załącznik B zawiera pliki binarne programu i przykładowy skrypt uruchamiający. Przykładowa komenda uruchamiająca program:

```
SolovayStrassen 274876858367 1000
```

### 4 Testowanie

Aplikację przetestowano przy pomocy automatycznych testów jednostkowych. Duże liczby pierwsze zaczerpnięto z: [http://en.wikipedia.org/wiki/List\\_of\\_prime\\_numbers](http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_prime_numbers).

Wszystkie testy potwierdzają poprawność działania algorytmu.

### Załączniki

- A Katalog *source/* - kod źródłowy aplikacji.
- B Katalog *app/* - pliki binarne aplikacji wraz z przykładowym skryptem uruchamiającym.